

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-682/18 a C-683/18

Frank Peterson
v.
Google LLC a další

a

Elsevier Inc
v.
Cyando AG

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo)]

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 22. června 2021

„Řízení o předběžné otázce – Duševní vlastnictví – Autorské právo a práva s ním související – Zpřístupnění a správa platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů – Odpovědnost provozovatele za porušování práv duševního vlastnictví, jichž se dopustili uživatelé jeho platformy – Směrnice 2001/29/ES – Článek 3 a čl. 8 odst. 3 – Pojem ‚sdělování veřejnosti‘ – Směrnice 2000/31/ES – Články 14 a 15 – Podmínky pro využití zproštění odpovědnosti – Neseznámení se s konkrétními porušeními – Oznámení takových porušení jakožto podmínka pro vydání soudního příkazu“

1. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Cíl*
(Listina základních práv Evropské unie, článek 11 a čl. 17 odst. 2; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, body 3, 9, 10, 23 a 31 odůvodnění)

(viz body 63-65)

2. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Sdělování veřejnosti – Pojem – Provozovatel platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů – Protiprávní zpřístupnění chráněných obsahů veřejnosti uskutečněné uživateli této platformy – Vyloučení – Výjimka – Dosah*
(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, čl. 3 odst. 1)

(viz body 66-75, 77-86, 92-102 a výrok 1)

3. *Sbližování právních předpisů – Elektronický obchod – Směrnice 2000/31 – Odpovědnost zprostředkujících poskytovatelů – Působnost – Odpovědnost provozovatele platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů za porušování práv duševního vlastnictví, jichž se dopustili uživatelé jeho platformy – Zahrnutí – Podmínka – Neseznámení se s konkrétními porušeními*
[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31, čl. 14 odst. 1 písm. a)]

(viz body 106, 107, 109, 111, 112, 114, 116-118 a výrok 2)

4. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Prostředky právní ochrany – Možnost vydat ve prospěch nositele autorského práva nebo práva s ním souvisejícího soudní příkaz proti provozovateli platformy on-line – Platforma využívaná třetí osobou k porušování práva nositele v případě, že se tento provozovatel s touto skutečností neseznámil – Přípustnost – Podmínka – Ověření příslušející vnitrostátnímu soudu*
[Listina základních práv Evropské unie, články 11 a 16 a čl. 17 odst. 2; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31, čl. 14 odst. 1 písm. a) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, čl. 8 odst. 3]

(viz body 128-130, 133, 136-143 a výrok 3)

Shrnutí

Za současného stavu unijního práva provozovatelé platform on-line v zásadě sami neuskutečňují sdělování obsahů chráněných autorským právem, které uživatelé těchto platform protiprávně zpřístupňují on-line, veřejnosti

Tito provozovatelé však takové sdělování uskutečňují v rozporu s autorským právem, jestliže nad rámec pouhého zpřístupnění platformou přispívají ke zpřístupnění těchto obsahů veřejnosti

Ve sporu v první věci (C-682/18) Frank Peterson, hudební producent, žaluje společnost YouTube a jejího právního zástupce, společnost Google, před německými soudy v souvislosti s tím, že na platformě YouTube bylo v roce 2008 zpřístupněno on-line několik zvukových záznamů, k nimž má údajně různá práva. Toto zpřístupnění on-line uskutečnili uživatelé této platformy bez jeho svolení. Jedná se o tituly z alba A Winter Symphony umělkyně Sarah Brightman, jakož i o soukromé video nahrávky pořízené při koncertech z jejího turné „Symphony Tour“.

Ve sporu ve druhé věci (C-683/18) vydavatelství Elsevier žaluje společnost Cyando před německými soudy v souvislosti s tím, že v roce 2013 byly na její platformě pro ukládání a sdílení souborů „Uploaded“ zpřístupněna on-line různá díla, k nimž má společnost Elsevier výlučná práva. Toto zpřístupnění on-line uskutečnili uživatelé této platformy bez jejího svolení. Jedná se o díla Gray's Anatomy for Students, Atlas of Human Anatomy a Campbell-Walsh Urology, která lze prohlížet na platformě Uploaded prostřednictvím sbírek odkazů rehabgate.com, avaxhome.ws a bookarchive.ws.

Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), jemuž byly oba tyto spory předloženy, položil Soudnímu dvoru několik předběžných otázek, aby Soudní dvůr upřesnil mimo jiné odpovědnost provozovatelů platform on-line, pokud jsou na nich jejich uživateli protiprávně zpřístupňována on-line díla chráněná autorským právem.

Soudní dvůr tuto odpovědnost přezkoumal s ohledem na režim použitelný v rozhodné době z hlediska skutkového stavu, vyplývající ze směrnice 2001/29 o autorském právu¹, směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu², jakož i směrnice 2004/48 o dodržování práv duševního vlastnictví³. Položené předběžné otázky se netýkají režimu, který vstoupil v platnost po rozhodné době z hlediska skutkového stavu, jenž byl zaveden směrnicí 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu⁴.

V rozsudku vydaném velkým senátem Soudní dvůr zejména uvedl, že za současného stavu unijního práva provozovatelé platform on-line sami neuskutečňují sdělování obsahů chráněných autorským právem, které uživatelé těchto platform protiprávně zpřístupňují on-line, veřejnosti, ledaže by nad rámec pouhého zpřístupnění platform tito provozovatelé přispívali ke zpřístupnění takových obsahů veřejnosti v rozporu s autorským právem. Kromě toho Soudní dvůr rozhodl, že tito provozovatelé mohou využít zproštění odpovědnosti ve smyslu směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu za podmínky, že nehrají aktivní úlohu takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že obsahy nahrané na svou platformu znají a kontrolují.

Závěry Soudního dvora

Zprvce Soudní dvůr přezkoumal otázku, zda provozovatel platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů, na které mohou uživatelé protiprávně zpřístupnit veřejnosti chráněné obsahy, uskutečňuje sám za takových podmínek, jako jsou podmínky, o které jde v projednaných věcech, „sdělování“ těchto obsahů „veřejnosti“ ve smyslu směrnice 2001/29 o autorském právu⁵. Soudní dvůr nejprve připomněl cíle a definici pojmu „sdělování veřejnosti“, jakož i doplňující kritéria, která je třeba zohlednit v rámci individuálního posouzení, které tento pojem předpokládá.

Mezi těmito kritérii Soudní dvůr zdůraznil nepominutelnou úlohu provozovatele platformy a úmyslnou povahu jeho zásahu. Jednání tohoto provozovatele totiž představuje „sdělování“, pokud tento provozovatel při plné znalosti důsledků svého jednání zprostředkuje svým klientům přístup k chráněnému dílu, a zejména pokud by bez takového zprostředkování tito klienti v zásadě nemohli šířeného díla využít.

¹ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10).

² – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1).

³ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45 a oprava Úř. věst. 2004, L 195, s. 16).

⁴ – Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. 2019, L 130, s. 92). Tato směrnice zavádí pro provozovatele platform on-line nový režim zvláštní odpovědnosti za díla protiprávně zpřístupněná on-line uživateli těchto platform. Tato směrnice, kterou musí každý členský stát provést do svého vnitrostátního práva do 7. června 2021, ukládá těmto provozovatelům zejména povinnost, aby získali svolení od nositelů práv například uzavřením licenční smlouvy pro díla, která uživatelé jejich platformy zpřístupní on-line.

⁵ – Článek 3 odst. 1 směrnice 2001/29 o autorském právu. Toto ustanovení stanoví, že členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

V tomto kontextu Soudní dvůr rozhodl, že provozovatel platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů, na které mohou uživatelé protiprávně zpřístupnit veřejnosti chráněné obsahy, neuskutečňuje „sdělování“ těchto obsahů „veřejnosti“ ve smyslu směrnice o autorském právu, ledaže by nad rámec pouhého zpřístupnění platformy přispíval ke zpřístupnění takových obsahů veřejnosti v rozporu s autorským právem.

Tak je tomu zejména v případě, kdy si je tento provozovatel konkrétně vědom protiprávního zpřístupnění chráněného obsahu na své platformě a takový obsah neprodleně neodstraní nebo k němu nezablokuje přístup, nebo kdy uvedený provozovatel, i když ví nebo vědět měl, že obecně uživatelé jeho platformy chráněné obsahy protiprávně zpřístupňují veřejnosti prostřednictvím této platformy, nezavede vhodné technologické prostředky, které je možné v jeho situaci očekávat od subjektu, který je běžně obezřetný, aby spolehlivě a účinně zabránil porušováním autorského práva na této platformě, nebo také v případě, kdy se tento provozovatel podílí na výběru chráněných obsahů, které jsou protiprávně sdělovány veřejnosti, na své platformě poskytuje prostředky sloužící specificky k protiprávnímu sdílení takových obsahů nebo taková sdílení vědomě podporuje, o čemž může svědčit okolnost, že uvedený provozovatel přijal hospodářský model podněcující uživatele své platformy, aby na ní uskutečňovali protiprávně sdělování chráněných obsahů veřejnosti.

Zadruhé se Soudní dvůr zabýval otázkou, zda provozovatel platformy on-line může využít zproštění odpovědnosti stanovené směrnicí 2000/31 o elektronickém obchodu⁶ za chráněné obsahy, které uživatelé protiprávně sdělí veřejnosti prostřednictvím jeho platformy. V tomto kontextu Soudní dvůr přezkoumal, zda úloha vykonávaná tímto provozovatelem je neutrální, tedy zda je jeho jednání čistě technické, automatické a pasivní, což znamená, že nezná ani nekontroluje obsahy, které ukládá, nebo zda naopak uvedený provozovatel hraje aktivní úlohu takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že tyto obsahy zná nebo kontroluje. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že tento provozovatel může využít zproštění odpovědnosti, pokud tento provozovatel nehraje aktivní úlohu takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že obsahy nahrané na svou platformu zná nebo kontroluje. Soudní dvůr v této souvislosti upřesnil, že k tomu, aby bylo u takového provozovatele vyloučeno zproštění odpovědnosti stanovené v této směrnici, si musí být uvedený provozovatel vědom konkrétních protiprávních aktů uživatelů jeho platformy souvisejících s chráněnými obsahy, které byly nahrány na jeho platformu.

Zatřetí Soudní dvůr upřesnil podmínky, za kterých může být ve prospěch nositelů práv na základě směrnice 2001/29 o autorském právu⁷ vydán soudní příkaz proti provozovatelům platformy on-line. Soudní dvůr rozhodl, že tato směrnice nebrání tomu, aby mohl nositel autorského práva nebo práva s ním souvisejícího dosáhnout na základě vnitrostátního práva uložení soudního příkazu vůči provozovateli, jehož služby využívala třetí osoba k porušení jeho práva, aniž si jej byl tento provozovatel vědom, ve smyslu směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu⁸, pouze za podmínky, že před zahájením soudního řízení bylo toto porušení práva uvedenému provozovateli předem oznámeno a tento provozovatel nezasáhl neprodleně, aby odstranil dotčený obsah nebo k němu zablokoval přístup, a aby zajistil, že k takovým porušením nedojde opětovně.

⁶ – Článek 14 odst. 1 směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu. Podle tohoto ustanovení členské státy zajistí, aby v případě služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby nebyl poskytovatel služby odpovědný za informace ukládané na žádost příjemce, pokud poskytovatel nebyl účinně seznámen s protiprávní činností nebo informací a ani s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla zjevná protiprávní činnost nebo informace, nebo poskytovatel, jakmile se o tomto dozvěděl, jednal neprodleně s cílem odstranit tyto informace nebo k nim znemožnit přístup.

⁷ – Článek 8 odst. 3 směrnice 2001/29 o autorském právu. Podle tohoto ustanovení členské státy zajistí, aby nositelé práv měli možnost žádat o soudní příkaz ve vztahu ke zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí stranou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících.

⁸ – Článek 14 odst. 1 písm. a) směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu.

Přísluší však vnitrostátním soudům, aby se při uplatňování takové podmínky ujistily, že uvedená podmínka nevede ke zdržení účinného ukončení porušování práv tak, že by tomuto nositeli práv vznikla nepřiměřená újma.